

Mešní stipendium ve světle právního řádu České republiky

David Kučerka

V současné době se na odborných fórech objevují různé interpretace právního titulu příjmů plynoucích z mešního stipendia a vypořádání souvisejících povinností stanovených českým právním řádem. Vzhledem k tomu, že české zákonodárství tento pojem výslovně neužívá, je třeba použít českým zákonodárcem uznané autonomie náboženských společenství a vycházet z právní úpravy katolické církve, která mešní stipendium definuje. Tuto úpravu obsahuje především Kodex kanonického práva z roku 1983 (CIC/1983), Kodex kánonů východních církví z roku 1990 (CCEO) a další celocírkevní a partikulární zákony. Jedná se o vnitřní předpisy náboženských společenství, uznané světským zákonodárcem.

1. Mešní stipendium – teologický pohled

Během poslední večeře Ježíš ustanovil svátosti Eucharistie a kněžství, aby tímto způsobem na věky zachoval v trvání oběť, kterou vytrpěl na kříži. Slovy „to činite na mou památku“ (L 22, 19) dal příkaz svým učedníkům, aby jeho oběť byla slavena všude a vždy na odpuštění hříchů (srov. Mt 26, 28). Již tehdy, když se Slovo stalo tělem (J 1, 14), měl v úmyslu obětovat se Otcí „za život světa“ (J 6, 51), protože byl poslán na svět, aby byl obětován s cílem získat nový život v srdcích věřících.¹

Ježíšovo tělo obětované v eucharistické oběti je tělem oslaveným při zmrtvýchvstání. Prostřednictvím kněze Spasitel v Eucharistii zpřítomňuje své obětní gesto. Ten, který se obětoval jednou na kříži, je tímtež, který se obětuje prostřednictvím

¹ HUET, Stanisław, *Eucharystia (traktat teologiczno-moralny)*, strojopis, Warszawa, 1956, s. 17.

kněží a dokonává osobní akt oběti v každé mši svaté. Ježíš Kristus, on sám, je obětujícím i obětovaným, tj. hostií.²

Eucharistie však není jen opětovným prožíváním kalvárské oběti na kříži, ale díky zmrtvýchvstání je Ježíšova oběť proniknuta radostí. On zpřítomňuje v Eucharistii jednak svou oběť, ale také své zmrtvýchvstání, jako stále tryskající pramen obnovující lidské síly a pohánějící je k dokonalosti, a stává se tak zdrojem a vrcholem celého křesťanského života a veškeré činnosti církve.³

Již od prvních staletí je Eucharistie vnímána jako oběť Ježíše Krista, ale zároveň také jako oběť celé církve, které svěřil slavení své památky. Křesťané tak obětují Krista, který se sám obětoval. V úctě k němu církev obětuje také sebe samu a vyjadřuje to vnějšími znamením.⁴

Kněz i věřící, kteří se účastní Eucharistie, jsou vybízeni k tomu, aby se prostřednictvím svých vnitřních postojů spojovali s obětí vykoupení. V tomto díle, kterým je Bůh dokonale oslavován a lidé posvěcováni, k sobě Kristus přitahuje svou milovanou nevěstu, církev. Její účast na této oběti je vyjádřena především službou kněze. Je však třeba také připomenout účast všech věřících na eucharistickém slavení.

Tato účast má svůj základ ve všeobecném kněžství. Dogmatická konstituce Druhého vatikánského koncilu o církvi *Lumen gentium* vyjadřuje přání, aby se věřící účastnili vědomě, zbožně a činně Eucharistie, protože touto účastí přinášejí Bohu oběť chvály a spolu s ní sebe samé.⁵ Věřící svým všeobecným kněžstvím spolupůsobí při obětování Eucharistie; když přinášejí oběti Ježíše Krista a církve, učí se obětovat sebe sama.

Eucharistická oběť, naplněná ve svátostném aktu a zpřítomňovaná prostřednictvím služby kněze, přináší zvláštní plody. Tyto plody působí:

- ze samého konání eucharistické oběti jako takové (*ex opere operato*),
- ze svatosti a důstojnosti obětujících (*ex opere operantis*).⁶

² Tamtéž, s. 157.

³ Srov. *Sacrosanctum concilium*, čl. 10, in: *Dokumenty II. vatikánského koncilu*, Praha, 1995, s. 138.

⁴ CICHY, Stefan, *Teologia Eucharystii*, in: ŚWIERZAWSKI, Waclaw (ed.), *Msza święta*, Kraków, 1992, s. 73.

⁵ Srov. *Lumen gentium*, čl. 11, in: *Dokumenty II. vatikánského koncilu*, s. 47–48.

⁶ HUET, Stanisław, *Eucharystia*, s. 144–145.

Ucelený plod eucharistického slavení se rodí z oběti kříže. Eucharistická oběť nám zpřítomňuje jedinou oběť vykoupení, která je pramenem všech milostí. Užitek mše svaté však neplyne ze zásluhy člověka jako příčiny, ale z oběti Ježíše Krista. Ve vztahu k osobám, které různou měrou čerpají z plodů mše svaté, rozlišujeme:

- všeobecný mešní užitek (*fructus generalis*), náležející dobru celé církve, věřícím žijícím i duším v očistci, nezávisle na úmyslu celebrujícího kněze, protože každá mešní oběť je obětí celé církve,
- zvláštní mešní užitek (*fructus specialis*), náležející dobru osob, za něž se zvláštním způsobem přináší mešní oběť, ať živých, nebo zemřelých,
- osobní mešní užitek (*fructus specialissimus sive personalis*), náležející celebrujícímu knězi jako služebníkovu a zároveň zástupci toho, který se obětuje, a také spoluobětujících věřících.⁷

V souladu se starobyloou tradicí církve je možné aplikovat užitky mše svaté v jakékoliv mravně dovolené intenci. Takovou aplikaci rozumíme přiřazení jejich plodů jako aktu vůle vysluhujícího kněze, který zaměřuje účinky eucharistické oběti v něčí prospěch. Intence mohou být obětovány na úmysly živých i zemřelých, ku prospěchu církve, světa, vlastním potřebám atd.

Jak již bylo uvedeno, jedinou podmínkou je mravní dovolenost takové intence. Je třeba také zdůraznit, že i přes aplikaci určitého úmyslu tento úmysl nemůže „pohltnout“ celý účinek mše svaté. Eucharistická oběť nese plody, které převyšují rámec zvláště vyžádaných úmyslů.⁸

Mešní stipendia jsou postavena na hlubokém teologickém základě. Přinášení oběti u příležitosti mše svaté má zřejmě své počátky v přinášení obětí a je tak úzce spojeno s pojmáním mše svaté jako oběti.⁹ Kontinuita s tímto starobyklým zvykem má velký význam, protože zdůrazňuje, že věřící pečují o potřeby církve.

Tento zvyk není pouze potvrzený, ale také přijatý církví, která v něm spatřuje znamení jednoty pokřtěných s Kristem a znamení jednoty věřících s celebrujícím knězem, který pro ně zprostředkovává věčná dobra. Mešní stipendia jsou dobrovolným, nikoliv povinným příspěvkem věřících na potřeby církve, která prostřednictvím kněze vykonává úmysl obětujícího, a tím také díkůčinění za jeho štědrost.

⁷ GRZYBEK, Piotr, *Mešní stipendia v Kodexu kanonického práva z roku 1983 a v partikulárním právu Arcidiecéze olomoucké*, diplomová práce, Fakulta práva, kanonického práva a správy Katolické univerzity Jana Pavla II. v Lublinu, Lublin, 2016, s. 25.

⁸ HUET, Stanisław, *Eucharystia*, s. 132.

⁹ Tamtéž, s. 227.

2. Mešní stipendium – pohled kanonického práva

Současné kanonické právo již neuzivá latinský pojem *stipendium*, ale *stips*. Přestože v českém překladu CIC/1983 je jako český ekvivalent k latinskému *stips* užíváno označení stipendium, význam obou slov v latině je rozdílný. Zatímco *stips* představuje malý peníz, peněžitou dávku jako almužnu nebo dar, *stipendium* znamená daň, poplatek, ale také plat, mzdu nebo vojenský žold.¹⁰ CCEO užívá v latinském textu pojem *oblatio*, znamenající nabídnutí, podání, poskytnutí, a ve slovenském překladu je užíván tvar *milodar*. Z důvodu zažitého používání pojmu mešní stipendium, i přes výše uvedenou obsahovou odlišnost, jej budu používat i nadále.

Věřící přinášejí stipendia a žádají o aplikaci účinků mše svaté k určitému účelu, a tím svým způsobem připojují vlastní oběť k oběti Ježíše Krista a takto se jí aktivněji a plněji účastní. Přispívají tím také k hrazení potřeb církve. V CIC/1983 se setkáváme se třemi různými druhy mešních stipendií:

1. přímo předaná (*ad manum*), která věřící přinášejí přímo k rukám celebrujícího kněze,
2. na způsob přímo předaných (*ad instar manuales*), která z důvodu, že nemohou být odsloužena v určeném místě nebo určenou osobou, jsou předána jiným k aplikaci užitků mše svaté,
3. nadační stipendia (*fundatae*), získávaná ze zbožné nadace.

Ustanovení kán. 946 CIC/1983 dotvrzuje, že mešní stipendium není přinášeno pouze konkrétnímu celebrantovi, nýbrž také společenství celé církve. Mešní stipendium je dobrovolným příspěvkem na církve a její potřeby. V žádném případě není možné mešní stipendium považovat za jakýsi „poplatek“ za mši svatou.

S ohledem na účel tohoto článku, který má objasnit právní aspekty mešních stipendií v oblasti světského práva, se v dalších odstavcích budu věnovat pouze počtu mešních stipendií obecně, v průběhu dne, předávání mešních stipendií jiným kněžím a předávání mešních stipendií ze mší svatých tzv. binovaných, trinovaných a koncebrovaných.

Pokud se jedná o počet mešních stipendií, je knězi dovoleno přijmout pouze tolik mešních stipendií, kolik je schopen sám osobně odsloužit v rozmezí jednoho roku (kán. 953 CIC/1983). Kongregace pro klérus vydala dekret o mešních

¹⁰ GRZYBEK, Piotr, *Mešní stipendia v Kodexu kanonického práva z roku 1983 a v partikulárním právu Arcidiecéze olomoucké*, s. 29.

intencích, který dále rozvíjí a upřesňuje podmínky pro přijímání a odsloužení mešních stipendií.¹¹

V něm se mimo jiné uvádí, že kněží, kteří přijímají velký počet stipendií na mše svaté v individuálních intencích a nemohou je sami odsloužit v době jednoho roku, je nemohou odřici, protože by „mařili zbožný záměr věřících a odrazovali by je od dobrého rozhodnutí“ (čl. 3 § 1 dekretu). Tyto intence mají následně předat jiným kněžím k odsloužení, případně svému ordináři. Jak dekret uvádí, k pastorační moudrosti kněze patří také odpovědné informování věřících o takové možnosti (čl. 7 dekretu).

V pastorační praxi někdy nastávají situace, kdy kněz slouží více než jednu mši svatou během jednoho dne. Ustanovení kán. 951 CIC/1983 brání kněžím přijmout pro sebe více než jedno mešní stipendium denně, a to bez ohledu na to, kolik mší svatých během tohoto dne slouží.

Pokud kněz slouží více mší svatých, může jejich plody aplikovat na všechny úmysly, na které přijal mešní stipendia. Má však povinnost přijatá mešní stipendia, kromě jednoho, předat na úmysly stanovené místním ordinářem. Tyto úmysly se týkají především záležitostí celé diecéze, např. podpory některého diecézního díla, semináře, charitního zařízení.

Konkrétní postupy upravuje partikulární právo jednotlivých diecézí. Např. v Olomoucké arcidiecézi partikulární právo určuje, že mešní stipendia za binované a trinované mše svaté mají být předávána do fondu kněžské dopravy.¹² V Pražské arcidiecézi určil místní ordinář použití binačního mešního stipendia k úhradě nákladů spojených se slavením příslušné mše svaté, zejména pohonných hmot.¹³

Pokud je však celebrující kněz členem institutu zasvěceného života nebo společnosti apoštolského života, o takovém určení nerozhoduje ordinář místa, kde je mše svatá sloužena, ale vyšší řeholní představený jako jeho ordinář. To však neplatí v případě, že řeholní kněz zastává úřad faráře nebo farního vikáře, kdy je tímto ordinářem místní ordinář.¹⁴

¹¹ Dekret Kongregace pro klérus *Mos iugiter* ze dne 22. února 1991, in: AAS 83 (1991), s. 443–446.

¹² Srov. Acta Curiae Archiepiscopalis Olomucensis č. 9/2008 a č. 5/2010.

¹³ Srov. Acta Curiae Archiepiscopalis Pragensis č. 6/2003.

¹⁴ Srov. odpověď Komise pro autentický výklad Kodexu kanonického práva ze dne 23. dubna 1987, in: AAS 79 (1987), s. 1132.

Lze tedy shrnout, že každému knězi celebrujícímu nebo koncelebrujícímu mši svatou je dovoleno přijmout mešní stipendium. V určitých případech může mešní stipendium přijmout i jiná osoba než kněz (srov. kán. 956 CIC/1983). Zároveň s jeho přijetím jí vzniká právní závazek postarat se o odsloužení mše svaté na určený úmysl.

Není dovoleno spojovat mešní stipendia, aby bylo tímto způsobem dosaženo vyšší částky za odslouženou mši svatou. Praxe mši svatých s tzv. kumulovanými intencemi je tolerována pouze ve výjimečných případech. Není také možno přijmout mešní stipendium, přeje-li si někdo jeho aplikaci po době delší jednoho roku a rovněž není dovoleno přijímat více mešních stipendií, než může být odslouženo v rámci jednoho roku.

Avšak kněz může přijmout mešní stipendia i nad tento rámeček, ale zároveň informuje věřící o jejich předání k odsloužení jinému knězi. Kněz si může ponechat pouze jedno mešní stipendium z důvodu aplikace plodů mše svaté v daném dni, mimo právem stanovené výjimky. Pokud však daný den slouží další mši svatou, je povinen s mešním stipendiem naložit podle rozhodnutí ordináře. Je třeba uvést, že podle ustanovení kán. 199, 5° CIC/1983 mešní stipendia nepodléhají promlčení.

3. Mešní stipendium – pohled světského práva

Poskytnutí mešního stipendia je z pohledu světského práva darováním. Tento smluvní poměr mezi věřícím a celebrujícím knězem je upraven v ustanoveních § 2055 až 2078 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Věřící je dárce, kněz obdarovaný. Smlouva je nejčastěji mezi smluvními stranami uzavřena ústně (srov. § 1731 a násl. občanského zákoníku).

Splnění příkazu, tj. aplikace užitků mše svaté na daný účel, je primárně vázáno na konkrétní osobu, tedy kněze přijímajícího mešní stipendium, nikoli však nezbytně, pokud tak dárce výslovně nestanoví. Obdarovaný může, v mezích ustanovení CIC/1983, zajistit splnění příkazu jinou osobou. Je na místě připomenout, že obdarovaný není v konečném důsledku osoba, která přijímá mešní stipendium, ale ta, která má z mešního stipendia majetkový prospěch. Nelze tak souhlasit s názorem, že obdarovaný je vždy kněz, který mešní stipendium přijímá s úmyslem aplikovat plody mše svaté na daný úmysl.

Ve prospěch zjištění, že jde o dar, svědčí i závěr České biskupské konference formulovaný v zápisu z jejího zasedání ze dne 21. září 1993, který říká: „Štola

a intence jsou prostě dary.¹⁵ Za nepřilíš vhodné považují však další hodnocení daňového dopadu mešních stipendií. Odvolává se na ustanovení § 19 odst. 1, písm. b) zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí.

Již v roce 1998 byl tento zákon novelizován zákonem č. 169/1998 Sb., na jehož základě došlo k úpravě § 19 tak, že odst. 1 není dále členěn na písmena a navíc se týká osvobození od daně dědické (stejně jako odst. 2). Také neuvádí, na koho se případné osvobození vztahuje. Osvobození od daně darovací je upraveno obdobně pro daň darovací v odst. 3 a 4. Správně mělo být uvedeno § 19 odst. 4, písm. b).

Podstatné ale je, že zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí pozbyl účinnosti ke dni 1. ledna 2014, a to bez náhrady. Od tohoto dne se v daňovém systému České republiky na všechny příjmy vztahuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, který určuje, zda daný příjem dani z příjmů podléhá, nebo nepodléhá.

Bylo by vhodné, kdyby byly příslušné sbírky partikulárních právních předpisů a sdělení jednotlivých biskupství i České biskupské konference revidovány tak, aby buď obsahovaly aktuální a správné odkazy na jednotlivá ustanovení právních předpisů, nebo používaly pouze obecné pojmy finančního práva.

Vzhledem k tomu, že obdarovanému, tj. tomu, kdo získá mešní stipendium k užití, vzniká majetkový prospěch, jde o případ upravený zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Pokud jde o osobu obdarovaného, nelze přijmout argumenty některých ekonomů, účetních a personalistů, že mešní stipendia jsou příjmy ze závislé činnosti podle ustanovení § 6 zákona o daních z příjmů.

Jak již bylo naznačeno výše, přijmout mešní stipendium může i jiná osoba než farář, administrátor farnosti nebo farní vikář. Osobou aplikující plody mše svaté je vždy celebrující kněz, a to nejen nositel některého z uvedených církevních úřadů.¹⁶ Obdarovaným je až subjekt, jemuž z mešního stipendia vzniká majetkový prospěch.

Nositel církevního úřadu může mši svatou aplikovat a mešní stipendium si ponechat pro svou potřebu. Nevzniká mu však zdanitelný příjem podle ustanovení § 6 zákona o daních z příjmů, protože podle CIC/1983 mu vzniká majetkový prospěch

¹⁵ Srov. Acta Curiae Archiepiscopalis Pragensis č. 11/1993.

¹⁶ I kněz, který je na odpočinku nebo dočasně mimo službu, a není mu svěřen žádný církevní úřad, oprávněně přijímá mešní stipendium a aplikuje plody mše svaté na daný úmysl věřících.

nikoliv ze vztahu k danému církevnímu úřadu, do něhož byl jmenován, ale z jeho kněžského svěcení. V tomto případě se bude jednat o příjem ostatní podle ustanovení § 10 odst. 1, písm. a) zákona o daních z příjmů.

Pokud v souhrnu všechny ostatní příjmy daňového poplatníka, naplňující podmínky uvedeného ustanovení, nepřekročí ve zdaňovacím období v souhrnu částku 30 000 Kč, jsou tyto příjmy od daně osvobozeny, jak stanoví § 10 odst. 3, písm. a) zákona o daních z příjmů.

V případě, že ordinář partikulárním právním předpisem rozhodl o povinnosti předat mešní stipendium na daný účel, bude nutné zkoumat u obdarovaného konkrétní daňový režim. V případě Olomouckého arcibiskupství a jím zřízeného fondu kněžské dopravy, který není samostatnou právnickou osobou, ale fondem, jenž je součástí Olomouckého arcibiskupství jako právnické osoby, se bude jednat podle ustanovení § 18a odst. 1, písm. a) zákona o daních z příjmů o příjem, který není, za splnění podmínky uvedené v ustanovení § 18a odst. 3 citovaného zákona, předmětem daně.

Kostely a jiná posvátná místa, kde se vedou tzv. intenční knihy, jsou vázány podle ustanovení CIC/1983 a partikulárního církevního práva pouze evidenční povinností jako místa, kde dochází k předání daru. Pokud farnost nebo biskupství nejsou subjekty, kterým je mešní stipendium předáno k užití, nemají postavení obdarovaného. V takovém případě by mezi dárcem a farností nebo biskupstvím mohl vzniknout závazek ze smlouvy o úschově upravený § 2402 a násl. občanského zákoníku. Otázka daňových povinností pro tyto subjekty je irelevantní, protože se nejedná o jejich daňovou povinnost, a to ani jako plátce daně ve vztahu ke zdanitelným příjmům kněží, kteří vykonávají určitý církevní úřad, podle § 6 zákona o dani z příjmů.

Ve vztahu k intenčním knihám se domnívám, že nárok orgánů veřejné moci, zejména úředníků finanční správy, na kontrolu intenčních knih nemá oporu v právních předpisech, protože by se jednalo o nepřípustný zásah do svobody náboženského vyznání a autonomie náboženských společenství, hodnot chráněných ustanoveními čl. 15 a 16 Listiny základních práv a svobod, příslušnými mezinárodními smlouvami a zákonem o církvích a náboženských společnostech.

Na základě povědomí úředníků finanční správy o existenci intenčních knih by se snad mohl správce daně pokusit uložit povinnost, aby daňový subjekt vedl, mimo evidence stanovené právními předpisy, zvláštní záznamy potřebné pro správné zjištění a stanovení daně. Zdá se, že takové oprávnění by mohlo vyplývat z ustanovení § 97 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu.

Takový požadavek ze strany správce daně je však třeba odmítnout. V prvé řadě musí být splněna podmínka, že vedení takových záznamů je třeba ke správnému zjištění a stanovení daně. Jak z tohoto článku vyplývá, pokud farnost nebo biskupství vede intenční knihu, nejedná se v jejich případě o výnosy, ale spíše o závazky, které primárně neovlivňují základ daně a nemají tak vliv na výši případné daňové povinnosti.

Z rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu nadto vyplývá, že stanovení této povinnosti daňovému subjektu je třeba podrobit testu proporcionality. Správce daně je povinen zejména užít k dosažení cíle, tj. řádné daňové správy, vůči daňovému subjektu těch nejmírnějších, ale ještě dostačujících prostředků. Správce daně je také povinen zkoumat věcný rozsah evidence a je povinen ověřit, že každý jednotlivý údaj, jehož průběžnou evidenci požaduje, je nezbytný a že jej může daňový subjekt, s ohledem na vykonávanou činnost, vůbec zjistit.¹⁷

A konečně je třeba uvést, že v případě, že mešní stipendium nemá formu peněžitého obnosu, ale určité věci, např. oděvu nebo potravin, je v souladu s ustanovením § 3 odst. 3 zákona o daních z příjmů zdanitelným příjmem hodnota věci vyjádřená v penězích podle právního předpisu upravujícího oceňování majetku. To platí obdobně i pro potřeby účetní evidence.

Pokud se týká zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, dopadá pouze na subjekty, které jsou povinny vést účetnictví nebo daňovou evidenci a nastala právní skutečnost, která vyvolává povinnost o ní účtovat. V našem případě se bude tedy jednat zejména o farnosti, biskupství nebo samostatnou duchovní správu např. při poutních místech. Na jednotlivé kněze, kteří přijímají mešní stipendia, povinnosti zákona o účetnictví nedopadají.

Přijetí mešního stipendia ze strany farnosti nebo biskupství je z pohledu občanského zákoníku přijetím závazku, který následně předá konkrétnímu knězi, aby odsloužil mši svatou na daný úmysl. Tímto nastává skutečnost uvedená v § 2 odst. 1 zákona o účetnictví, a povinnost vést záznam o pohybu závazků.

Přestože současná praxe je jiná, doporučuji postup, kdy se o přijatých mešních stipendiích, zaznamenávaných do intenční knihy v daném kostele farnosti nebo biskupství, bude účtovat. Povinnost vést tyto finanční prostředky odděleně od ostatních financí zůstane zachována, v rámci účetní osnovy může být pro ně vytvořen samostatný účet (211..., 221...) a také samostatný účet v rámci ostatních závazků (378...).

¹⁷ Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. prosince 2011, č. j. 7 Afs 14/2010–104.

Chápu, že mnoha kněžím a pracovníkům pověřeným vést účetnictví takový postup může připadat přehnaně formalistický a nadbytečný, avšak problémy mohou nastat v případě odcizení peněžních prostředků a případné náhrady škody v trestním řízení nebo likvidace pojistné události.

Resumé

Mešní stipendium má z pohledu českého světského práva povahu darování. V tomto závazkovém právním poměru je vždy známý dárcce i účel jeho daru. Obdarovaný, s ohledem na kanonickoprávní předpisy obecné i partikulární, není předem identifikovatelný. Není tedy možné přijmout závěr prosazovaný některými ekonomy, účetními a personalisty, že obdarovaným je vždy kněz, který aplikuje užitky sloužené mše svaté na účel stanovený dárcem. Avšak daňové předpisy považují i u kněží, kteří mají z mešního stipendia majetkový prospěch, tyto příjmy za příjmy od daně z příjmů osvobozené, pokud spolu s dalšími ostatními příjmy ve zdaňovacím období v úhrnu nepřesáhnou částku 30 000 Kč. Účetní předpisy zavazují toliko subjekty, které jsou účetními jednotkami a přijímají mešní stipendia jako správci místa, kde se stipendia přijímají.

Summary

Mass Offerings According to the Legal Order of the Czech Republic

From the point of view of Czech secular law, mass offering has the nature of a gift. In this obligation, the donor is always known, as is the purpose of his gift. The donee with regard to general and particular canon law regulation is not identifiable in advance. Therefore, it is not possible to accept the conclusion of some economists, accountants and personalists that the donee is always a priest who applies the benefits of the Holy Mass to the purposes set by the donor. However, tax rules consider this income to be tax exempt, even in the case of priests who benefit from an offering if offerings do not exceed the amount of 30,000 CZK (ca. 1,200 €) in total in the tax year. Accounting rules are binding only on entities that are accounting units and accept offerings as administrators of the place where offerings are received.

Zusammenfassung

Messstipendium im Lichte der Rechtsordnung der Tschechischen Republik

Messstipendium ist gemäß der tschechischen Rechtsordnung eine Schenkung. In diesem Schuldrechtverhältnis sind der Schenker und der Zweck der Schenkung stets bekannt. Der Beschenkte, mit Rücksicht auf die allgemeinen und partikulären kanonischen Vorschriften, ist vorab nicht identifizierbar. Man kann also nicht die Schlussfolgerung einiger Ökonomen,

Buchhalter und Personalarbeiter nachvollziehen, dass der Beschenkte immer der Priester, der den Zweck der im Rahmen der zu feiernden Messe geleisteten Schenkung durchführt, ist. Doch gemäß der steuerrechtlichen Vorschriften sind auch die Einkommen der Priester, die vom Messstipendium profitieren, von der Steuerpflicht befreit, falls sie auch mit anderen Einkommen im einschlägigen Finanzjahr nicht den Betrag von 30 000 CZK (ca. 1 200 €) überschreiten. Die Buchhaltungsvorschriften sind nur für die Subjekte, die Buchhaltungseinheiten darstellen und Messstipendien an Ort und Stelle ihrer Leistung als ihre Verwalter annehmen, verbindlich.

Riassunto

L'offerta per la messa nell'ottica dell'ordinamento giuridico nella Repubblica Ceca

Secondo il diritto secolare, l'offerta per celebrare la messa ha carattere di una donazione. In questa obbligazione legale il donante è sempre conosciuto, lo stesso vale per lo scopo della donazione. Il donatario, rispettando le norme generali e particolari del diritto canonico, non è identificabile a priori. Non si può dunque accettare l'opinione sostenuta da alcuni economisti, contabili e personalisti secondo la quale il donatario sia sempre il prete che celebra la messa con l'intenzione definita dal donatore. Le norme del diritto tributario considerano anche le utenze di preti dalle offerte per la messa come redditi essenti da tassazione IRPEF se insieme con altri redditi nell'anno fiscale non superano la somma di 30 000 CZK (ca. 1 200 €). Le norme di contabilità vincolano solo soggetti che sono unità contabili e accettano le offerte per la messa come amministratori del luogo dove esse vengono offerte.

Klíčová slova: mešní stipendium, Eucharistie, církev, kanonické právo, církevní právo, konfesní právo, občanské právo, finanční právo

Keywords: mass offering, Eucharist, church, canon law, church law, religion law, civil law, financial law

Autor

D. ICLic. Mgr. David Kučerka OCr. absolvoval Fakultu právnickou Západočeské univerzity v Plzni a Fakultu práva, kanonického práva a správy Katolické univerzity Jana Pavla II. v Lublinu, kde pokračuje v doktorském studiu. Jako kněz Rytířského řádu Křižovníků s červenou hvězdou spravuje dvě pražské farnosti. Je vedoucím právního oddělení správy majetku řádu. Je daňovým poradcem a působí jako člen Ekonomické rady Apoštolského exarchátu řeckokatolické církve v České republice.

D. ICLic. Mgr. David Kučerka OCr. graduated from the School of Law of the West Bohemian University in Pilsen and from the School of Law, Canon Law and Administration of John Paul II Catholic University in Lublin, where he continues his doctoral studies. As a priest of the Knights of the Cross with the Red Star he administers two Prague parishes. He is the head of the legal department of property management of the order. He is a tax advisor and acts as a member of the Economic Council of the Apostolic Exarchate of the Greek-Catholic Church in the Czech Republic.

D. ICLic. Mgr. David Kučerka OCr. absolvierte Juristische Fakultät der Westböhmisches Universität in Pilsen und die Fakultät für Recht, kanonisches Recht und Verwaltung der Johannes Paul II. Katholischen Universität in Lublin, wo er auch im Doktorandenstudium fortsetzt. Als Priester des Ritterordens der Kreuzherren mit dem roten Stern verwaltet er zwei Prager Pfarreien. Er ist der Leiter der Rechtsabteilung der Ordensgüterverwaltung. Er ist auch als Steuerberater und Mitglied des Ökonomischen Rates des Apostolischen Exarchats der griechisch-katholischen Kirche in der Tschechischen Republik tätig.

D. ICLic. Mgr. David Kučerka OCr. laureato in giurisprudenza presso la Facoltà di Giurisprudenza della Università di Boemia occidentale di Plzeň e la Facoltà di diritto, diritto canonico ed amministrazione della Università Cattolica di Giovanni Paolo II a Lublino dove prosegue i studi di ricerca. È prete dell'Ordine Equestre dei Crociati con la Stella rossa ed amministra due parrocchie a Praga. È caporeparto del dipartimento legale dell'amministrazione dei beni dell'ordine. È commercialista e membro del Consiglio economico dell'Esarcato apostolico della Chiesa greco-cattolica nella Repubblica Ceca.

ICLic. Mgr. David Kučerka

Platněřská 191/4

110 00 Praha 1

e-mail: david.kucerka@krizovnici.eu

Nihil obstat.

V Praze dne 16. července 2018

č. j.: GE 59/2018

D. PharmDr. Mgr. Josef Šedivý OCr.

velmistr Rytířského řádu Křižovníků s červenou hvězdou